

.....
CORNELIS SPOOR

JONG MEISJE AAN DEN ARBEID
.....

JONG MEISJE AAN DEN ARBEID

Ik geloof niet, dat er ééne onder onze lezeressen is, die deze pagina met de reproductie van Spoor's mooie schilderij zoo maar achteloos zal omslaan. Ik geloof zelfs, dat dit onmogelijk is.

Op hetzelfde moment dat wij de „voorstelling”, (om dit banale woord nu eens even te gebruiken) in het oog krijgen, zijn wij geboeid.

Een jong meisje, heel jong nog, dat aan 't schilderen is, of misschien, een schilderij bekijkt.

Wát ziet ze? We zien alleen het tengere, bezige figuurtje maar. Doch niemand zou er van opkijken, als hij hoorde, dat ze etherische, vizioenaire dingen schildert. Is ze niet zelf zoo etherisch, moét ze niet een fijne, teere dreamersnatuur hebben?

We veronderstellen of wéten dit, al naar onze geoeffendheid in het beschouwen van schilderijen kleiner of grooter is. En dat we dit in het laatste geval zoo met zekerheid uit deze reproductie kunnen

opmaken, pleit voor het kunstvermogen van den schilder.

En hier zijn wij er.

Hebt gij geen eerbied voor den maker van iets zóó subtiels? Er is een zachte droomsfeer om dit wezentje heen. Met hoeveel aandacht is zij bij haar arbeid, hoe eenvoudig gééft ze zichzelf daarin. Haar oogen zien tegelijkertijd naar het doek dat zij vóór zich heeft — èn in zichzelf: ze toetst de lijnen en kleuren buiten haar aan de ontroering die zij in zich draagt. De losse haarwring zegt al iets van haar goedheid en eenvoud. En hoe soepel, maar vooral: hoe rustig zijn de lijnen; hoe fijn en voorzichtig schuilt het haar achter het voorhoofd weg....

Dit „Jong Meisje” is iets om lang en aandachtig te beschouwen. En als ge de pagina omslaat wéét ge, iets liefelijks, iets dat heel teer is, meegenomen te hebben als een stille verheuging. P. v. R.

WIJ EN HET MODERNE LEVEN

Wanneer we, in alle consequenties kiezen voor de „stille kracht”, en daardoor het al of niet geëigende van een beroep voor onze vrouwen en meisjes doen bepalen, komen we voor eigenaardige gevolgtrekkingen te staan. Huishoudelijke werkzaamheden zijn dan natuurlijk geoorloofd; ziekenverpleging ook; bij onderwijzeres doet echter reeds de vraag zich op: „treedt hier de persoonlijkheid van de vrouw niet te zeer op den voorgrond?” Bij leerares zou dit bezwaar nog méér wegen; terwijl vakken als post en telegrafie, kantoorarbeid en werk in de fabrieken, als van meer on-persoonlijken aard, de voorkeur zouden verdienen.

„Maar,” vraagt iemand een beetje ongeduldig, „wie maakt nu deze onderscheiding?”

Zoo vreemd als ze lijkt is ze echter niet. Juist daarom wijs ik even op wat uit het aanvaarden van die stelling logisch zou volgen.

Of zijn er niet nog velen, bij wie de beantwoording van de vraag, of de vrouw in het kerkelijk leven mee mag werken aan 't samenstellen van de groslijst voor ouderlingen en diakenen, bepaald wordt door 't antwoord dier andere vraag: of deze aanwijzing draagt een louter adviseerend karakter, dan wel bindend is voor den kerkeraad? Dit laatste zou zijn uitoefenen van regeer-macht, en daar moet volgens velen, de vrouw buiten blijven.

Ook de inzenderster in M. L., die ageerde tegen het in 't publiek spreken van de vrouw, maakte scherp onderscheid tusschen dit en 't leiding geven door middel van schrijven, wijl in 't eerste geval de vrouw als persoon voor 't voetlicht komt, in 't andere niet (volgens haar althans niet.) Dus hier ook wel degelijk een kiezen voor de „stille kracht”. Van een plaats innemen in organisaties, ook wanneer het betref haar eigen beroep; van 't vervullen van een bestuursfunctie, al is 't in een vereeniging van louter vrouwen, zou de vrouw zich, werd deze idee consequent doorgevoerd, moeten verre houden. In allerlei zaken, al betroffen ze 't vrouwenleven, bleef het beslissingsrecht aan den man.

Zelfs zij, die bij voorkomende gelegenheden schermen met den tekst, dat de vrouw in stilheid moet zijn, trekken de lijnen op andere tijden niet door. (Waarmee ik niet wil zeggen, dat deze tekst moet uitgeschakeld, doch alleen tot voorzichtigheid bij 't gebruik ervan wil aanmanen. Gebeurt het niet al te dikwijls, dat een tekst geheel uit zijn verband wordt genomen en voor het een of ander pasklaar gemaakt?)

Veiliger gaan we, dunkt me, wanneer we inzake beroepskeuze letten op den eigenaardigen en bijzonderen aanleg der vrouw. God schiep alle dingen naar zijn aard en Hij zag dat al het geschapene goed was, zoodat we mogen aanemen, dat de aard der

vrouw wel bepaalt, waarvoor God haar den weg opende en waar Hij die toegesloten hield.

Ondanks alle theorie der feministen over de gelijkheid van man en vrouw (welke theoriën nu echter ook in het moderne kamp weinig of geen aanhangers meer vinden) bewijst de praktijk, dat de vrouw, indien geen bijzondere oorzaken haar in andere richting leiden, voor een groot deel zelf wel rekent met haar aanleg. Zoo geeft Prof. Bavinck de volgende statistiek: in de nijverheidsbedrijven zijn 38.9 pct. van de mannen werkzaam, doch slechts 20.6 pct. van de vrouwen en dan werken er van die vrouwen b.v. 0.4 pct. in de bouwvakken, doch 60.9 pct. bij de kleeding-industrie en de reiniging, terwijl van de mannen 26 pct. in de bouwvakken werkzaam zijn.

In de hogere standen, dus bij haar, die niet uit noodzaak een beroep kozen, was aanvankelijk alleen de studie in tel. Hierin lag een zekere reactie tegen het klein-houden der vrouw, tegen de bewering, dat zij voor de studie niet deugde. Werkelijk slaagde een aantal vrouwen erin, hier iets te bereiken, doch nu reeds komt de kentering. Er wordt over geklaagd, dat zelfs die vrouwen, die zoogenaamd slaagden, zoo weinig beteekenen voor de eigenlijke wetenschap; ook is het aantal nerveuse, overwerkte en, zelfs na haar slagen, onvoldane jonge vrouwen zeer toegenomen. „Vrouweihersenen zijn in 't algemeen slechts helder voor wat hun hart interessert”, zegt Ina Boudier-Bakker.

Hiermee is niet gezegd, dat we den toegang tot de hoogeschool voor de vrouw gesloten zouden willen zien. Dat het werkelijk begaafde meisje gelegenheid heeft, zich naar haar aanleg te ontwikkelen, is iets wat op de creditzijde van het moderne leven geschreven mag worden. Alleen hierop wilde ik wijzen: eerder nog dan bij jongens is het bij meisjes noodig, wanneer een beroep gekozen zal worden, te vragen of haar aanleg hierdoor bevredigd zal worden. En dan moet er, méér nog dan tegenwoordig, gerekend worden met de mogelijkheid dat het zal zijn een beroep voor 't leven. Veel meisjes pakken iets aan, wat oogenblikkelijke bevrediging geeft, of waaraan een goed loon verbonden is, maar als de jaren verstrijken en ze moeten werkzaam blijven in haar beroep, komt de ontzuivering. Geheel hieraan te ontkomen is er niet; er zijn zooveel factoren, die meespreken inzake beroepskeuze; omstandigheden zijn dikwijls te sterk en kunnen niet overwonnen worden, leggen hinderpalen op den weg, die we gaarne zouden volgen, of sluiten dien geheel af. Dat het echter, in onzen tijd, noodig is méér dan tot dusver aandacht te wijden aan de vraag: „Welk beroep zullen we kiezen?” lijkt me wel duidelijk.

J. M. W.—W.

VELERLEI ONTROERING

't Allereerst is daar de ontroering van Herodes.

De Wijzen zijn tot hem gekomen met de vraag, waar de geboren Koning der Joden is en deze vraag heeft Herodes een pijnigende ontroering gebracht.

Aan de zekerheid, waarmee de Wijzen optreden, aan de stellige wijze, waarmee zij over de ster spreken, merkt Herodes wel, dat het hier gaat over dingen, die, tenminste voor die vreemde mannen, vast en zeker zijn.

Maar als er een koningszoon geboren is, dan loopt Herodes gevaar, dan is zijn troon niet meer zeker. Vandaar zijn ontroering, die hem noopt, de overpriesters en schriftgeleerden te hulp te roepen.

De ontroering van Herodes is het gevolg van zijn vijandschap tegen Jezus. Straks is het zijn vraag, waar de Christus zal geboren worden. Hij weet dus, over Wien het hier gaat. Maar die wetenschap doet hem geen oogenblik aarzelen. Natuurlijk, hij begrijpt niet, dat het geboren Kindeke nimmer een *aardsch* koninkrijk voor Zich zal begeeren. Hij ziet niets van den hemelschen glans, die den stal van Bethlehem omgeeft. Hij ziet alleen gevaar voor zich en voor zijn heerschappij. En hij stelt zijn belang dadelijk boven het belang van den geboren koning. Als er dan één moet opgeofferd worden, dan maar dit kind, waarvoor hij heimelijk siddert.

De ontroering van Herodes is, helaas ook in onzen tijd nog zoo menigmaal waar te nemen. Als het eigen ik ons boven alles gaat, als wij, wanneer wij moeten kiezen tusschen Hem en ons, voor ons zelf kiezen en tegen Hem, dan komt ook over ons de Herodes-ontroering. Want dan kunnen wij niet onverschillig tegen Hem over staan.

Niemand staat onverschillig tegenover Jezus. Dit doen ook de overpriesters en schriftgeleerden niet, dit doet ook het volk van Jeruzalem niet.

Heel Jeruzalem wordt ontroerd, als door de stad de tijding gaat van den geboren Koning. Er zullen er geweest zijn, die gedroomd hebben van verlossing van de heerschappij der Romeinen. Er zullen er geweest zijn, die gehoopt hebben op een zegenrijken ommekeer in den economischen toestand.

Er zijn armen geweest, die, nu ze de tijding van den geboren Koning hooren, gedroomd hebben van nieuwen bloei en welvaart, en rijken, die gedacht hebben aan eer en glorie, nu een nieuw tijdperk werd ingeluid.

Wie weet, wat de overpriesters en schriftgeleerden wel gedacht hebben, die het toch alles zoo *goed* weten, maar niet de moeite nemen, om naar Bethlehem te gaan.

Wat ze ook dachten, al die menschen, en hoe groot ook hun ontroering is geweest, het doet er niet

De koning Herodes [nu, dit gehoord hebbende, werd ontroerd en geheel Jeruzalem met hem. Matth. 2 : 3.

toe, ze hebben toch ten slotte allen gekozen voor zich zelf. Ze hebben hun eigen belang boven alles gesteld. Ze hebben zich niet in waarheid in de komst van den Messias verblijd.

De ontroering moge het gevolg zijn van vijandschap of van hoop op een betere toekomst, eindelijk is het de bevolking van Jeruzalem, die met Herodes den lijdenden Koning hoont en bespot. Dit is het einde. De ontroering van Herodes, zoowel als de ontroering van Jeruzalem's bevolking, komt voort uit een en hetzelfde beginsel: het is allen alleen om eigen ik te doen. Zij kiezen allen zichzelf boven Jezus.

Nu is er ook nog een andere ontroering. Dat is de ontroering van de Wijzen. Straks, als zij reizend naar Bethlehem, de ster weer zien, verheugen zij zich met een groote vreugde. Zij zijn ontroerd van een innige blijdschap.

Zij stellen Jezus boven zich zelf. Voor Hem de lange, lange reis, met moeite en gevaren. Voor Hem de schatten van goud, en wierook en mirre. Voor Hem hun hulde en hun aanbidding. Voor Hem hun gehoorzaamheid, wanneer ze voldoen aan het bevel van den engel des Heeren.

O, daar zijn in Jeruzalem óók nog wel menschen, die zich aangegrepen voelen door die geheel eenige, wonderlijke ontroering, door die groote blijdschap in Jezus' geboorte.

Daar zijn nog de Simeons en de Anna's. Zij ook zijn ontroerd geworden en met groote blijdschap hebben zij het geboren Kind begroet als hun Heere en Koning.

Welke ontroering zal nu de onze zijn, als het weer Kerstfeest worden zal? De ontroering van Herodes? De ontroering van Jeruzalem? Of de ontroering van de Wijzen?

Er is maar één middel, om die groote blijdschap deelachtig te worden, die de Wijzen hebben genoten en waarvan de engel de herders gepredikt heeft. Wilt gij ontroerd zijn als de Wijzen, dan moet gij naar Bethlehem gaan en dan moet gij aanbeddend neerknielen bij de kribbe. Eerst als Jezus u boven alles gaat en gij uw leven zult willen verliezen voor Hem, eerst dan, als gij, vol ontroering, in Hem uw Zaligmaker ziet, die kwam, om u rijk te maken, eerst dan leert ge de groote blijdschap verstaan, die op het Kerstfeest het deel is van Gods kinderen. Eerst dan wordt het Kerstfeest u een Christusfeest.

Zóó moet het zijn. Want eerst dan krijgt het Kerstfeest beteekenis voor uw leven. Eerst dan zult gij ook in staat zijn, anderen iets te doen verstaan van die groote ontroering, die het gevolg is van uw liefde voor uw Heiland. K.